

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 58/19
Luksemburg, 8 maja 2019 r.

Wyrok w sprawie C-631/17
SF / Inspecteur van de Belastingdienst

Marynarz, który zachowuje miejsce zamieszkania w państwie członkowskim pochodzenia, pomimo iż pracuje dla pracodawcy mającego siedzibę w innym państwie członkowskim, na statku pływającym pod banderą państwa trzeciego i poza terytorium Unii Europejskiej, jest objęty zakresem zastosowania rozporządzenia w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego

Zgodnie z tym rozporządzeniem, ustawodawstwem krajowym mającym zastosowanie do tej osoby jest ustawodawstwo państwa członkowskiego jej zamieszkania

W okresie od dnia 13 sierpnia do dnia 31 grudnia 2013 r. SF, obywatel Łotwy mający miejsce zamieszkania na Łotwie, pracował jako marynarz dla spółki z siedzibą w Niderlandach. Wykonywał tę działalność na pokładzie statku pływającego pod banderą Bahamów, który pływał na Morzu Północnym poza terytorium Unii Europejskiej. Niderlandzkie organy podatkowe wydały wobec SF decyzję podatkową o ustaleniu wymiaru składek na zabezpieczenie społeczne za ten rok na rzecz niderlandzkiego systemu zabezpieczenia społecznego. Uważając, że nie należy on do tego systemu, SF wniósł sprawę do niderlandzkich sądów.

Hoge Raad der Nederlanden (sąd najwyższy Niderlandów) powziął wątpliwości w przedmiocie wykładni przepisów rozporządzenia UE w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego¹ do celów ustalenia ustawodawstwa mającego zastosowanie w sytuacji takiej jak sytuacja SF i zwrócił się do Trybunału z pytaniem prejudycjalnym.

W dzisiejszym wyroku Trybunał przypomniał przede wszystkim swoje wcześniejsze orzecznictwo, zgodnie z którym sama okoliczność, że pracownik świadczy pracę poza terytorium Unii, nie wystarczy, by przepisy prawa Unii dotyczące swobodnego przepływu pracowników, między innymi rozpatrywane rozporządzenie, nie miały zastosowania, pod warunkiem że stosunek pracy zachowuje wystarczająco ścisły związek z tym terytorium. Trybunał uściślił, że jest tak w szczególności wówczas, gdy obywatel Unii, zamieszkały w jednym z państw członkowskich, został zatrudniony przez przedsiębiorstwo mające siedzibę w innym państwie członkowskim, na którego rachunek wykonuje działalność zawodową.

W omawianej sprawie Trybunał stwierdził, że stosunek pracy zachowuje wystarczająco ścisły związek z terytorium Unii, ponieważ w odnośnym okresie SF zachował miejsce zamieszkania na Łotwie, a siedziba jego pracodawcy mieściła się w Niderlandach. Taka sytuacja jest zatem objęta zakresem zastosowania rozporządzenia w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Po stwierdzeniu, że SF nie jest objęty przepisami szczególnymi zawartymi w art. 12–16 rozporządzenia², ani zasadą ogólną dotyczącą marynarzy z art. 11 ust. 4 rozporządzenia, ani

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. 2004, L 166, s. 1 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 5, t. 5, s. 72; sprostowanie Dz.U. 2013, L 188, s. 10), zmienione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 465/2012 z dnia 22 maja 2012 r. (Dz.U. 2012, L 149, s. 4).

² Dotyczącymi osób delegowanych, osób wykonujących działalność w dwóch lub kilku państwach członkowskich, osób, które zdecydowały się na ubezpieczenie dobrowolne lub fakultatywne, a także personelu pomocniczego instytucji europejskich.

przypadkami uregulowanymi w art. 11 ust. 3 lit. a)-d)³ tego samego rozporządzenia, Trybunał zajął się kwestią, czy SF jest objęty zakresem zastosowania art. 11 ust. 3 lit. e) wspomnianego rozporządzenia.

Przepis ten stanowi, że osoby inne niż wskazane w art. 11 ust. 3 lit. a)-d) podlegają ustawodawstwu państwa członkowskiego miejsca zamieszkania, bez uszczerbku dla innych przepisów rozporządzenia gwarantujących im świadczenia na podstawie ustawodawstwa jednego lub kilku innych państw członkowskich.

Trybunał podkreślił, że wykładnia zawężająca art. 11 ust. 3 lit. e) rozporządzenia, która ograniczyłaby zakres stosowania tego przepisu tylko do osób nieaktywnych zawodowo (zgodnie z poglądem rządu niderlandzkiego i Komisji), w taki sposób, że SF zostałyby wyłączone z zakresu zastosowania tego przepisu, mogłaby pozbawić osoby, których nie obejmują hipotezy wskazane w tym artykule ani w innych przepisach tego rozporządzenia, ochrony w dziedzinie zabezpieczenia społecznego z uwagi na brak ustawodawstwa, jakie miałyby zastosowanie w ich przypadku.

Taka wykładnia byłaby sprzeczna z celem tego przepisu oraz, ogólniej, rozporządzenia, które stanowi kompletny i jednolity system norm kolizyjnych, które mają na celu nie tylko uniknięcie jednoczesnego stosowania kilku ustawodawstw krajowych i mogących z tego wyniknąć komplikacji, lecz także zapewnienie, by osoby objęte zakresem zastosowania tego rozporządzenia nie były pozbawione ochrony w dziedzinie zabezpieczenia społecznego.

W konsekwencji Trybunał orzekł, że art. 11 ust. 3 lit. e) rozporządzenia należy interpretować w ten sposób, że ma on zastosowanie do wszystkich osób, które nie zostały wskazane w art. 11 ust. 3 lit. a)–d), a nie tylko tych, które są nieaktywne zawodowo.

Trybunał podkreślił, że wykładni tej nie podważają wyjaśnienia Komisji ani Praktyczny poradnik dotyczący ustawodawstwa mającego zastosowanie w Unii Europejskiej (UE), Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG) i Szwajcarii, opracowany i zatwierdzony przez Komisję Administracyjną ds. Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego i opublikowany w grudniu 2013 r. Nawet jeżeli dokumenty te stanowią użyteczne narzędzia wykładni rozporządzenia w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, to nie mają one żadnej mocy wiążącej, a zatem Trybunał nie jest nimi związany przy dokonywaniu wykładni wspomnianego rozporządzenia.

Trybunał wywiódł stąd, że osoba znajdująca się w sytuacji takiej jak SF jest objęta zakresem zastosowania rozporządzenia w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, a dokładniej jego art. 11 ust. 3 lit. d), w związku z czym mającym zastosowanie ustawodawstwem krajowym jest ustawodawstwo państwa członkowskiego miejsca zamieszkania tej osoby.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

³ Dotyczącymi osób wykonujących pracę najemną w jednym z państw członkowskich, urzędników, osób otrzymujących zasiłek dla bezrobotnych czy też osób powołanych do służby w siłach zbrojnych lub w służbie cywilnej w państwie członkowskim.